

معرفی کتاب

حسن اصانلو و امیر حسین رستمی‌زاده

جستاری در تاریخ معماری و شهرسازی ایران

منبعی برای مطالعه و استفاده که حوزه‌های
آموزشی و هنرستان‌های هنرهای تجسمی،
معماری، شهرسازی، عمران و...

سازمان تبلیغات اسلامی حوزه هنری،

تهران. شرکت انتشارات سوره مهر، ۱۳۸۸

۲۴۸ صفحه، قیمت ۶۰۰۰ تومان

فهرست

گفتار نخست: بررسی اجمالی نظریات و دیدگاه اندیشمندان
در تعریف مقوله معماری؛ معماری چیست؟

گفتار دوم: بررسی تاریخی مقوله تمدن و شهرنشینی در ایران؛

گفتار سوم: تمدن و شهرنشینی در ایران پیش از اسلام؛

معماری پارسی؛

گفتار چهارم: ارگ بم، نمونه‌ای کهن از هسته‌های زیستی

در تاریخ شهرسازی و معماری ایران؛

گفتار پنجم: نگاهی اجمالی به معماری و شهرسازی ایران در

دوران اسلامی؛

گفتار ششم: تحلیل کالبدی، فضایی و بصری شهرهای حاشیه

کویر ایران؛

گفتار هفتم: تحلیل اجزا و نقش شهری بازارها در شهرهای

ایران، بازار ستون فقرات شهرهای ایران؛

گفتار هشتم: معماری مسجد و روند تکامل مساجد جامع؛

گفتار نهم: باغ ایرانی، آشنایی با معماری کوشک‌های ایرانی
در دوران صفوی؛

گفتار دهم: نگاهی بر معماری ابنیه غیرمذهبی در حاشیه
کویر مرکزی ایران؛

گفتار یازدهم: طاق و گنبد، تحول و گوناگونی سازه طاقی در
تاریخ معماری ایران؛

کتاب‌شناسی و معرفی منابع

این کتاب مجموعه‌ای از نوشتارهای ارزشمند در زمینه آموزش
تاریخ هنر و معماری ایران زمین است. در این مجموعه، که با
هدف مورد استفاده قرار گرفتن در مراکز آموزشی، دانشکده‌ها و
هنرستان‌ها، جمع‌آوری گردیده، سعی شده است متناسب با ارائه
تعاریف و مفاهیم نظری به دانشجویان و هنرجویان و علاقه‌مندان،
منابع بصری و تصویری مفید و مؤثر نیز ارائه گردد تا آموزش و
بیان مطالب تنها جنبه لغوی و ادبی صرف نداشته باشد. به یقین
مهم‌ترین نمره مطالعه تاریخی در مقوله معماری و شهرسازی ایران
را می‌توان ایجاد زمینه‌ای برای شناخت و بهره‌گیری از مبانی و

با تاریخ معماری این مرز و بوم نقد می‌گردد، اما بی‌شک ارتباط نزدیکی با مفاهیم و مبانی معماری و شهرسازی این سرزمین داشته‌اند. برای مثال، مورس در تعریف هنر چنین می‌گوید: هنر واقعی هنری است که از درون توده مردم بیرون آمده باشد. کسی که آن را انجام می‌دهد و کسی که از آن هنر سود می‌برد از آن لذت می‌برند...»

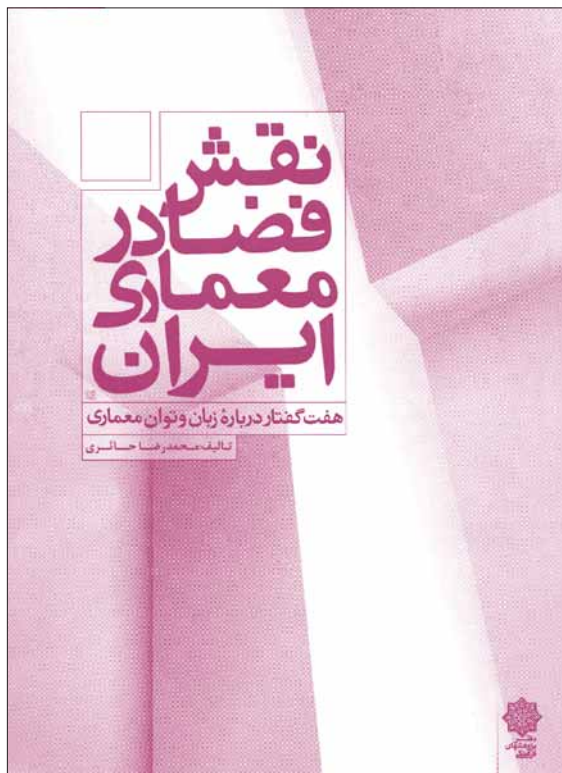
بی‌شک می‌توان نمود آشکار این نگرش را در یک‌یک آثار به‌جا مانده در ادوار مختلف معماری ایران مشاهده نمود. روند ارائه مطالب این کتاب در قالب دوازده گفتار، حدود چهارده جلسه آموزشی، حرکتی است که از تعریف و بررسی الگوی شهر و شهرنشینی در ایران قبل و بعد از اسلام آغاز گردیده است. و تا بررسی دقیق‌تر و جامع‌تر عناصر شهری، ابنیه مذهبی و غیرمذهبی و مباحثی در مورد سازه و تزئینات در تاریخ معماری و شهرسازی ادامه می‌یابد. با توجه به اهمیت ارتباط بصری و عینی مطالب با ذهن مخاطب در روند آموزش معماری، مهم‌ترین ویژگی نوشتار حاضر را می‌توان ارائه مستمر و پیوسته مدارک بصری در کنار مفاهیم و مباحث نظری دانست.

مفاهیم معماری گذشته این سرزمین متناسب با روند جریانات معماری معاصر آن دانست.

بی‌شک ترویج دیدگاه‌های صلب، افراطی و یک‌سویه نسبت به معماری گذشته ایران، به این مفهوم که دوره تاریخی آن به‌سر آمده است یا عیناً و صرفاً باید تکرار شود امری ناشایست و به دور از انصاف است.

تلاشی که چهره‌هایی مانند نادر اردلان، یوسف شریعت‌زاده، سیدهدادی میرمیران، علی‌اکبر صارمی، و بسیاری دیگر از معماران عصر حاضر در جهت تداوم مفاهیم و اصول معماری ایران در شکل‌گیری جریان معاصر معماری ایران انجام داده‌اند، گواه صادقی بر «تأیید حقانیت این مدعاست». در گفتار اول کتاب سعی شده است تا تعریفی هر چند مختصر و کوتاه از معماری از دیدگاه اندیشمندان و متفکران معاصر جهان ارائه شود. اگرچه ارائه چنین گفتاری در باب تاریخ معماری ایران امری نامتعارف و دور از ذهن به‌نظر می‌رسد.

اما هدف از ارائه این بخش، اثبات این مدعا بوده است که گرچه بسیاری از عقاید مطرح شده در این بخش از زبان چهره‌های بیگانه

اطلاع رسانی

معماری تجلی‌گاه ساحت‌های زندگی و منبع مردم‌شناسی

تألیف محمدرضا حائری،

تهران، دفتر پژوهش‌های فرهنگی، ۱۳۸۸
(۱۵۲ ص مصور با جدول و نمودار)

فهرست مطالب

پیش‌گفتار

مقدمه

گفتار اول نوشتن برای نزدیک‌تر شدن معماران

معماری و زبان

معماری و تجربه حضور

معماری و تاریخ هنر

معماری و عصرت

معماری و معماری

معماری و سازماندهی فضا

معماری و خلاقیت

گفتار دوم - شناخت‌شناسی معماری ایران

مقدمه

طرح دیدگاه‌های نظری و مفهومی در معماری ایران

نگاه به معماری ایران از زاویه «باستان‌شناسی»

نگاه به معماری ایران از زاویه «تاریخ هنر»

نگاه به معماری ایران از زاویه «اسطوره‌شناسی»

نگاه به معماری ایران از زاویه «عرفان ایران»

نگاه به معماری ایران از زاویه «انسان‌شناسی»

نگاه به معماری ایران از زاویه «گونگونی بناها و فضاهای

شهری»

نگاه به معماری ایران در مقایسه با سایر هنرهای ایران

ویژگی‌های مشترک دیدگاه‌ها درباره معماری ایران

گفتار سوم

معماری مبتنی بر تعریف مجدد و متجدد گذشته: سنت، بوم،

تاریخ (باستان‌گرایی)

ساختن بدون معماری در تجربه تهران

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
دفتر انتشارات و تکنولوژی آموزشی

با مجله‌های رشد آشنا شوید

مجله‌های رشد توسط دفتر انتشارات کمک آموزشی سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وابسته به وزارت آموزش و پرورش تهیه و منتشر می‌شوند:

مجله‌های دانش آموزی

(به صورت ماه‌نامه و هشت شماره در هر سال تحصیلی منتشر می‌شوند):

لشرد کورک (برای دانش آموزان آمادگی و پایه اول دوره دبستان)

لشرد نوآموز (برای دانش آموزان پایه‌های دوم و سوم دوره دبستان)

لشرد دانش‌آموز (برای دانش آموزان پایه‌های چهارم، پنجم و ششم دوره دبستان)

لشرد نوجوان (برای دانش آموزان دوره راهنمایی تحصیلی)

لشرد جوان (برای دانش آموزان دوره متوسطه و پیش‌دانشگاهی)

مجله‌های بزرگسال عمومی

(به صورت ماه‌نامه و هشت شماره در هر سال تحصیلی منتشر می‌شوند):

لشرد آموزش ابتدایی • رشد آموزش راهنمایی تحصیلی • رشد تکنولوژی آموزشی
لشرد مدرسه فردا • رشد مدیریت مدرسه • رشد معلم

مجله‌های بزرگسال و دانش‌آموزی تخصصی

(به صورت فصل‌نامه و چهار شماره در هر سال تحصیلی منتشر می‌شوند):

لشرد برهان راهنمایی (مجله ریاضی برای دانش آموزان دوره راهنمایی تحصیلی) •
لشرد برهان متوسطه (مجله ریاضی برای دانش آموزان دوره متوسطه) • رشد آموزش
قرآن • رشد آموزش معارف اسلامی • رشد آموزش زبان و ادب فارسی • رشد آموزش
هنر • رشد مشاور مدرسه • رشد آموزش تربیت بدنی • رشد آموزش علوم اجتماعی •
رشد آموزش تاریخ • رشد آموزش جغرافیا • رشد آموزش زبان • رشد آموزش ریاضی
• رشد آموزش فیزیک • رشد آموزش شیمی • رشد آموزش زیست‌شناسی • رشد
آموزش زمین‌شناسی • رشد آموزش فنی و حرفه‌ای • رشد آموزش پیش‌دبستانی

مجله‌های رشد عمومی و تخصصی برای معلمان، مدیران، مربیان، مشاوران و کارکنان اجرایی مدارس، دانش‌جویان مراکز تربیت معلم و رشته‌های دبیری دانشگاه‌ها و کارشناسان تعلیم و تربیت تهیه و منتشر می‌شوند.

• نشانی: تهران، خیابان ایرانشهر شمالی، ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش، پلاک ۲۶۶، دفتر انتشارات و تکنولوژی آموزشی.

• تلفن و نمابر: ۰۲۱ - ۸۸۳۰۱۴۷۸

مقدمه

بافت‌های معماری شهر تهران
رشد شهر و شیوه‌های سازمان‌یابی قضا در اوایل قرن
بافت‌های جدید حومه‌ای و ناپیوسته

مراجع ضوابط و معیارهای ساختن در تهران

مواجهه معماری با گذشته

معماری مبتنی بر سنت

معماری مبتنی بر تاریخ

معماری مبتنی بر بوم

تعریف مجدد گذشته (تا سال ۱۳۰۰ شمسی)

معماری براساس تعریف متجدد گذشته (۱۳۰۰-۱۳۳۵)

ساختن بدون معماری (از سال ۱۳۴۰ به بعد)

گفتار چهارم - آموختن ماندگاری از موسیقی ایران

مقدمه - دیدار با موسیقی و معماری ایران

گفتار پنجم - امروز و آینده معماری ایران

مقدمه - گفت‌وگو درباره عوامل تأثیرگذار بر ساخت و سازهای

معاصر معماری ایران و نیروی نرم‌افزاری و سخت‌افزاری شکل‌دهنده

آن

الگوی «نیما»

پسند عام و شعور عام

اتخاذ موضع کارفرمایی - سرمایه و گرایش‌های آن

اجراء تکنولوژی ساخت و بازار مصالح موجود

نهادهای تصمیم‌گیرنده و ضوابط و مقررات

معماران تحصیل کرده و تکنوکرات‌های خصوصی و دولتی

میراث گذشته و امروز شهرهای ایران

گفتار ششم - نوآوری و خلاقیت در معماری ایران

مقدمه

به چه اقدامی نوآوری می‌گوییم؟

گفتار هفتم - پیوندهای معماری ایران با آینده

مشاهده

فضا

تصور ایرانی از فضای معمارانه

فضای آزاد و آزادی فضا

فضای پیرامون و پیرامون فضا

شبکه نامرئی قلمروهای انسانی

بسط و بست فضا

بیان معمارانه سازه و سازگاری

سخنی با مخاطبان

رعایت اجزا و عناصر ساختاری مقالات علمی، حرفه‌ای و پژوهشی شرایطی دارد که یک پژوهشگر و نویسنده آگاه آن‌ها را به کار می‌بندد. به عبارت دیگر موفقیت مؤلف در ارائه مقاله به بهره‌مندی او از این قواعد و تسلط بر مبنای نگارش و آگاهی از اصول مقاله‌نویسی و مهارت در امر نوشتن وابسته است.

مجله رشد آموزش فنی و حرفه‌ای، نشریه‌ای آموزشی، تحلیلی و اطلاع‌رسانی در زمینه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای است که با توجه به اهداف آن، به صورت فصل‌نامه منتشر می‌شود. بر این اساس از پژوهشگران، متخصصان تعلیم و تربیت، به‌ویژه هنرآموزان، دبیران و مدرسان دعوت می‌شود تا با توجه به موارد ذیل:

۱. اصالت موضوع/۲. عنوان/۳. چکیده/۴. کلیدواژه/۵. مقدمه/۶. بیان مسئله/۷. تبیین هدف/۸. پرسش/۹. پیشینه پژوهش/۱۰. معرفی پروژه تحقیقاتی/۱۱. تشریح روش‌شناسی مورد استفاده و تبیین رویکرد مقاله/۱۲. ابزار گردآوری و تحلیل داده‌ها/۱۳. توصیف ویژگی‌های جامعه پژوهش/۱۴. تبیین محدوده و محدودیت‌های پژوهش/۱۵. ارائه یافته‌های توصیفی و تحلیلی/۱۶. بحث و نتیجه‌گیری/۱۷. پیشنهاد/۱۸. منابع مورد استفاده

حاصل پژوهش‌ها و مطالعات خود را در زمینه‌های زیر، جهت درج در مجله ارسال فرمایند.

* مبانی نظری آموزش‌های فنی و حرفه‌ای

* آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در سایر کشورها (تجارب)

* روش‌های آموزش‌های فنی و حرفه‌ای

* کارآفرینی، خوداشتغالی، ارزش‌آفرینی (تجارب)

رویکردها و دیدگاه‌ها در برنامه‌ریزی درسی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای*
برنامه‌ریزی درسی منطقه‌ای* پروژه‌محوری در آموزش‌های فنی و حرفه‌ای*
معرفی مؤسسات آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در ایران و سایر کشورها، معرفی پدیده‌های نو در حوزه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و معرفی کتاب‌ها و مجلات جدید در حوزه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای.* مقالات ارسالی مرتبط با موضوع مجله باشد و تاکنون در مجلات دیگری درج نشده باشد.* مطالب باید تایپ شده باشد.* شکل قرار گرفتن جدول‌ها نمودارها و تصاویر باید در مقاله مشخص باشد.* نثر مقاله باید روان و از نظر دستور زبان فارسی درست باشد و در انتخاب واژه‌های علمی و فنی دقت لازم مبذول شود.* مقاله‌های ترجمه‌شده باید با متن اصلی هم‌خوانی داشته باشد و متن اصلی نیز ضمیمه مقاله ارسال شود.* در متن‌های ارسالی باید تا حد امکان از معادل‌های فارسی واژه‌ها و اصطلاحات استفاده شود.* بی‌نوشت‌ها و منابع باید کامل و شامل نام نویسنده، سال انتشار، نام اثر، نام مترجم، محل نشر، ناشر و شماره صفحه مورد استفاده باشد.* مجله در رد، قبول، ویرایش و تلخیص مقالات رسیده مختار است.* آراء و نظرهای ارائه‌شده در مقالات، گزارش‌ها و مصاحبه‌ها لزوماً بیانگر دیدگاه‌های دفتر انتشارات کمک آموزشی نیست و مسئولیت پاسخ‌گویی به پرسش‌های خوانندگان با خود نویسنده یا مترجم است.

نشانی ارسال مقالات: تهران صندوق پستی ۱۵۸۷۵-۶۵۸۵
وبگاه: faniherfeie@roshdmag.ir

تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی

برگ اشتراک مجله‌های رشد

نحوه اشتراک:

شما می‌توانید پس از واریز مبلغ اشتراک به شماره حساب ۳۹۶۶۲۰۰۰ بانک تجارت، شعبه سه‌راه آزمایش کد ۳۹۵، در وجه شرکت افست از دو روش زیر، مشترک مجله شوید:

۱. مراجعه به وبگاه مجلات رشد؛ نشانی: www.roshdmag.ir و تکمیل برگه اشتراک به همراه ثبت مشخصات فیش واریزی.
۲. ارسال اصل فیش بانکی به همراه برگ تکمیل شده اشتراک با پست سفارشی (کپی فیش را نزد خود نگه دارید).

نام مجله‌های درخواستی:

نام و نام خانوادگی:

تاریخ تولد:

میزان تحصیلات:

تلفن:

نشانی کامل پستی:

استان: شهرستان: خیابان:

شماره فیش: مبلغ پرداختی:

پلاک: شماره پستی:

* در صورتی که قبلاً مشترک مجله بوده‌اید، شماره اشتراک خود را ذکر کنید:

امضا:

نشانی: تهران، صندوق پستی امور مشترکین: ۱۶۵۹۵/۱۱۱

وبگاه مجلات رشد: www.roshdmag.ir

اشتراک مجله: ۰۲۱-۷۷۳۳۶۶۵۶ / ۷۷۳۳۵۱۱۰ / ۷۷۳۳۹۷۱۳-۱۴

• هزینه اشتراک یک‌ساله مجلات عمومی (هشت شماره): ۱۲۰۰۰۰ ریال

• هزینه اشتراک یک‌ساله مجلات تخصصی (چهار شماره): ۸۰۰۰۰ ریال